

Gödsling & kalkning

Näringsens betydelse för växten

De flesta växter som vi har i våra trädgårdar är förädlade och i jämförelse med "vildväxande" växter behöver de omvårdnad med näring och kalk. Vissa näringsämnen behövs i stor mängd och andra i mindre mängd. Näring som behövs i stor mängd är, kväve (N), fosfor (P) och kalium (K). Kväve gynnar klorofyllbildning (det som ger växten grön färg) samt ökar proteinbildningen i växten. Fosfor ger växten god rotutveckling och blomning (viktigt för bär och bärbuskar). Kalium ger växten god vinterhärdighet. Växterna behöver också många andra näringsämnen dessa finns i lämplig mängd i trädgårdsanpassade NPK gödselmedel och naturgödselmedel.

Sortval, användningsområde och gödslingsschema

Gödslingssmedlen som vi använder i trädgården, kan förenklat indelas i naturgödsel och mineralgödsel. Naturgödseln har relativt lågt näringsinnehåll (2-5% kväve), men verkar under lång tid. Den innehåller också mycket mullmaterial och är därför mycket bra att blanda i sandiga eller leriga jordar. Naturgödsel är speciellt bra till växter med "lång växtperiod" t.ex. perenner, bär och bärbuskar. 50 liter kogödsel räcker till ca 10 m². Mineralgödsel har högt näringsinnehåll (15-20% kväve), som verkar snabbt. Detta gör att man måste vara noggrannare med gödselgivan för att inte overdosera. Mineralgödseln är lämplig för växter som kräver mycket snabb tillförsel av näring. Gräsmattan kräver jämn tillgång på näring under hela växtperioden och bör gödslas flera gånger. En lämplig giva är 3 kg NPK/100 m² tre gånger per år (även planteringar) eller naturgödsel med givor enligt rekommendationer på förpackningen.

Kalkens betydelse för växten, sortval och kalkningsschema

Kalk används för att höja jordens pH-värde vilket bör vara omkring 6,5. Jordens pH-värde sjunker p.g.a. surt nedfall och kemiska förändringar i marken. Jorden behöver därför ett ständigt tillskott av kalk. Ett pH-värde på 6,5 ger ett "klimat" i jorden där växten trivs och kommer åt näringen. Ett för högt eller för lågt pH-värde "blockerar" näringen så att växten inte kan ta upp den –det räcker alltså inte bara att gödsla trädgården. Man kan kalka under hela året och 5-10 kg/100 m² varje år är en lämplig underhållsgiva. Ju finare struktur kalken har desto snabbare och bättre verkar den i jorden. Använd därför helst kalkmjöl eller kornad kalk. Rätt pH-värde gynnar även jordens mikroliv och ger jorden en bättre och lättarbetad struktur.

